

Kultur / **Bøger**

Landshold uden land

ANMELDELSE / 30.09.16

Grønland og Tibet skrev fodboldhistorie, da de i 2001 mødtes i en landskamp i Vanløse. Manden bag det tibetanske landshold var danske Michael Nybrandt, og sammen med tegneren Thomas E. Mikkelsen fortæller han nu den utrolige historie om den usandsynlige kamp.

Felix Rothstein

En varm junieftermiddag for femten år siden fandt en af fodboldhistoriens mest bemærkelsesværdige kampe sted: Grønland mod Tibet. I Vanløse Idrætspark. Og jeg var der. Jeg husker den gamle tribunes solblegede sæder, de grønlandske og tibetanske flag under reklamerne for *Kailow Tryk* og *Vanløse Busser*, lugten af joints. Og de mere end 5000 tilskuere. Der havde næppe været så mange gennem tælleapparaterne på Klitmøllervej siden 70'erne, hvor Vanløse IF vandt pokalfinalen, spillede europæisk mod Benfica og hvor stjernerne hed Jacob Rossander og Bjarne Pettersson. Men resultatet var ligegyldigt, begge hold havde egentlig vundet inden kampen blev fløjtet i gang. For et landshold uden land, var det en sejr overhovedet at spille.

Manden bag kampen var danske Michael Nybrandt. En kaospilot, der efter en cykeltur i Himalaya, fik ideen til at skabe Tibets første fodboldlandshold. Sammen med ledende figurer i det eksiltibetanske miljø i indiske Dharamsala gik Michael Nybrandt i gang med at samle spillere og lede efter en modstander.

Men drømmen om ”det forbudte landshold” blev udfordret af en lang række prøvelser undervejs: visumproblemer for spillerne, det internationale fodboldmiljøes modvilje mod at lade kampen finde sted og ikke mindst Kinas trusler mod Grønland om en boykot af rejseimporten, der pludselig placerede Michael i et storpolitisk spil. Han må tage utraditionelle metoder i brug, for at sikre Tibet deres første landskamp nogensinde. Det er den historie som Michael Nybrandt sammen med tegneren Thomas E. Mikkelsen fortæller i deres nye tegneseriesamarbejde *Drømme i tynd luft*.

Fodboldtegneserien er en notorisk vanskelig disciplin med kun ganske få vellykkede eksempler og en helt bunke elendige. Men med historien om kampen mellem Grønland og Tibet får *Drømme i tynd luft* foræret en historie, der er usandsynlig, medrivende og ikke mindst sand. På den ene side er der den klassiske fortælling om et undertippet hold af umage spillere, der er oppe imod alle odds. Og på den anden side en evigt aktuell historie om imperialismen, undertrykkelse af minoriteter, separatisme og sporten som våben i international politik.

Derfor er det også så ærgerligt, at Michael Nybrandt og Thomas E. Mikkelsen ikke helt formår at indfri potentialet og gøre *Drømme i tynd luft* til en medrivende tegneserie. Michael Nybrandts idealisme er imponerende, og der er ingen tvivl om, at hans indsats for tibetansk fodbold er uvurderlig, men han fylder faktisk for meget i sin egen fortælling. De tibetanske spillere, landsholdet og selve fodbolden glider for ofte i baggrunden, som når et helt kapitel handler Michael Nybrandts uddannelse som kaospilot i Aarhus. Eller når sekvensen, på kontoret hos Hummel-direktør (og kendis-buddhist) Christian Stadil, der leverede trøjerne til det tibetanske landshold, strækker sig over otte sider. Portrættet af Stadil er heldigvis tilpas satirisk, men til sammenligning fylder selve kampen mod Grønland kun 12. I glimt føles *Drømme i tynd luft* mere som en tegneserie om iværksætteri end som en tegneserie om fodbold, storpolitik og kampen for selvstændighed.

På trods af en højspændt historie savner *Drømme i tynd luft* den stemning af nervøsitet og nødvendighed, som f.eks. gennemsyrrer den danske dokumentarfilm *Det forbudte landshold* fra 2003, der ligeledes følger Michael Nybrandt og det tibetanske landshold. *Drømme i tynd luft* forsømmer at leve op til den historie, den vil fortælle og pynter sig i stedet med et fesent forord af Dalai Lama, som ikke gør bogen nogen tjeneste.

Thomas E. Mikkelsen, der tidligere har udgivet vikingetegneserierne *Einberjar* og *Troldmændene fra Vestmannaeyjar*, er en dygtig og talentfuld tegner, der har stor sans for både personskildring og fortællingens struktur, men han virker ikke helt i topform i *Drømme i tynd luft*. Måske er det fordi historien ikke er hans egen, måske er det manuskriptet, der lidt hakkende forsøger at få så mange elementer med som muligt. Men tegningerne virker af og til uinspirerede og endda lidt forhastede.

Der er dog også rigelige beviser på Thomas E. Mikkelsens evner. Bogen rummer både en stribe overraskende detaljer (en buddhistisk statue i Lhasa, en lille pjusket skødehund i et munkekloster osv.) og hele sider, som den hvor den kinesiske ambassadør i København kampsveder af nervøsitet ved tanken om partitoppens reaktion, hvis kampen bliver gennemført. I en enkelt sveddråbe, der slipper ambassadørens næsetip, fanger Thomas E. Mikkelsen al mandens angst i et både komisk og stærk grafisk billede. Og det er ofte i de få øjeblikke, hvor bogen bliver uhøjtidelig i stedet for selvhøjtidelig, at tegningerne fungerer bedst.

Siden kampen mod Grønland i 2001 har Tibets landshold deltaget i turneringer for lande, der ikke er anerkendt af verdenssamfundet, og spillet mod bl.a. Krim-tatarernes landshold og de norditalienske separatister fra Padanien. Men på trods af folk som Michael Nybrandts pionerarbejde er medlemskab af FIFA stadig noget, der ligger uoverskueligt langt ude i fremtiden. Og med Kina som en stadig mere magtfuld aktør i den internationale fodboldverden er der heller ikke udsigt til officiel anerkendelse fra det asiatiske fodboldforbund. Tibet kæmper stadig for retten til at spille og derfor virker det utroværdigt når *Drømme i tynd luft* slutter med et sukkersødt billede af Michael Nybrandt med en sentimental sejrståre i øjenkrogen.

FAKTA

Michael M. Nybrandt
og Thomas E.
Mikkelsen, *Drømme i
tynd luft*, Forlæns

180 sider, 248 kr.
Udkommer 30.
september

Drømme i tynd luft er
finansieret af en
crowdfunding-

kampagne, der hentede næsten 200.000 kr. ind til projektet. Det højeste beløb til en dansk tegneserie nogensinde. Bogen er allerede solgt til udgivelse på spansk og på engelsk i både USA, Canada og Storbritannien.